

USPJEH HRVATSKIH ARHEOLOGA U ISTRAŽIVANJU POTONULOG BLAGA

Povijesno otkriće u podmorju Mljeta

Je li brončana strugalica bedara pripadala Apoksiomenu, ili nekom drugom istaknutom sportašu starog doba?

Piše: Ahmet Kalajdžić

U ostacima olupine trgovačkog broda za koji su arheolozi Hrvatskog restauratorskog zavoda utvrdili kako potječe iz 3. stoljeća poslije Krista, stručnjaci spomenutog zavoda su tijekom upravo završenog opsežnog arheološkog istraživanja podmorja otoka Mljeta pod vodstvom dipl. arheologa Igora Miholjeka, voditelja Odjela za podmorsku arheologiju HRZ, među brojnim vrlo vrijednim nalazima pronašli i dva ukrašena brončana strigila, odnosno strugalice. Strigili su predmeti kojima su se u antičko doba u pravilu koristili sportaši i po okončanju sportskih natjecanja s njima skidali ulje, pijesak i zemlju. Arheolozi su zaključili kako je pronalazak strigila prava rijetkost za podmorske lokalitete i da su stoga još vrijedniji. No, arheolozi tijekom ovog istraživanja podmorja Mljeta

Roniloci su u ostacima trupa potonulog trgovačkog broda pronašli više mramornih sarkofaga

još nisu otkrili i kontekst tog nalaza. Konkretno, još uvijek nije, a pitanje je hoće li se ikada i utvrditi jesu li strigili bili prevoženi kao trgovačka roba ili su se na pronađenom potonulom brodu našli kao dio osobne prtljage nekog slavnog antičkog sportaša koji je, moguće je, bio

putnik na brodu koji je predmet opsežnog istraživanja.

- Prema do sada pronađenom materijalu zaključili smo kako bi polazna luka ovom brodu mogla biti negdje u Maloj Aziji. Ne znamo koje je krajnja odredišna luka broda, ali bi to svakako mogla biti

neka veća luka kakvih je u rimsko doba bilo relativno puno na Jadranu. Ipak, nikad se neće doznati jesu li to npr. bile Salona, Aquileia kod Venecije ili Pola odnosno Pula- rekao nam je voditelj Odjela za podvodnu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda arh. Igor Miholjek. Napola u šali, a zapravo vrlo ozbiljno, arheolozi ističu kako bi "kip Apoksiomena, koji je inače pronađen kod otoka Lošinja, bio kompletan tek kad bi antički sportaš u jednoj ruci držao strigil koji su sada arheolozi pronašli kod Mljeta". No, tko zna, možda je jedan od strigila i bio namijenjen nekom sportašu koji je drevnom antičkom kiperu bio mo-

Na dnu mora pronađene glinene zdjele, iako stare 18 stoljeća, djeluju kao tek izrađene

Uljane lampe

► Sarkofazi s Mramornog mora

Lokalitet ronjenja nalazio se na 32 metra dubine a pronađena su dva mramorna sarkofaga i jedan poklopac, ali se zbog morske trave još ne zna jesu li ukrašeni. Uz sarkofage je pronađeno je više desetina kamenih ploča analiza kojih je pokazala da su iz antičkog doba, vjerojatno s otoka Prokonez iz Mramornog mora.

Uz teret sarkofaga pronađeno je više stotina keramičkih posuda: čaša, zdjelica, lonaca, tava i slično. Pronađeno posude je proizvedeno u tadašnjoj Grčkoj i(li) Maloj Aziji a dokumentirani su i dijelovi brodske konstrukcije te je analizom s C-14 brod datiran u 3. stoljeće. Arheolozi ističu kako je ovo jedan od tri antička, konkretnije: rimska brodoloma na Jadranu sa sarkofazima kao teretom: jedan je kod Sutivana na Braču, a drugi nedaleko Jakljana.

del za valjanje znamenite skulpture koja je, također, pronađena u podmorju Jadrana? Podmorsko istraživanje antičkog brodoloma s teretom mramornih poluproizvoda među kojima su bili i mramorni sarkofazi, u akvatoriju otoka Mljeta od 15. rujna do prošlog vikenda istraživali su stručnjaci Odjela za podvodnu arheologiju HRZ: konzervatori-

arheolozi Igor Mihajlović i mr. sc. Vesna Zmaić, fotograf-dokumentarist Rober Mosković, dipl. arheolog Pavle Dugonjić te Ana Skračić i Petar Šiško. Kao vanjski suradnici sudjelovali su djelatnici tvrtki "RedTech" iz Zagreba, "Eco-Mar" iz Dubrovnika, "MM Sub" iz Lumbarda, "Aquatica-Mljet" iz Pomene i tvrtke "Panitula" iz Šibenika.